

Cho' chqachilik fermalarida afrika cho' chqa grippiga qarshi profilaktik choralar

Cho' chqachilik fermalarida profilaktik choralarning maqsadi

- 1 Afrika cho'chqa grippi ferma hududiga odamlar, yuk tashuvchilar, transport vositalari va tovarlar orqali kirib keladi va tarqaladi.
- 2 Fermalar viruslarning yuk tashuvchilari, transport vositalari, tovarlar va odamlar orqali kirib kelishidan mukammal darajada himoyalangan bo'lishi talab etilib, buning uchun ferma xodimi "Men fermaning himoyachisiman" g'oyasi asosida faoliyat yuritishi zarur.

1. Ferma atrofida (Tashuvchilar, Transport vositalari, Odamlar)

Ferma hududining atrofi bo'ylab mustahkam to'siq o'rnatgan holda, fermaning hududiy chegarasiga to'siqchilarda teng ravishda yovvoyi hayvonlarga qarshi kurash vositasi (repellent)dan foydalaniladi.

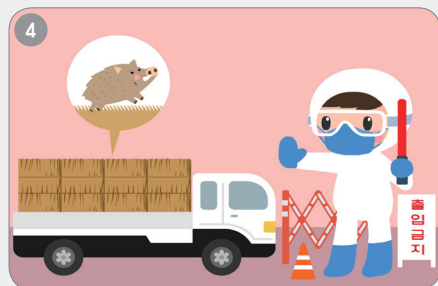
* To'siqchilarning atrofi bo'ylab bo'shliqsiz holda 1,5 m va undan yuqori balandlikda o'rnatiladi.

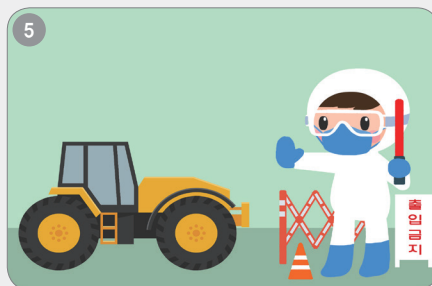
Ferma perimetri bo'ylab so'ndirilmagan ohakni eni 50 sm dan oshgan chiziq ko'rinishida sepiq chiqiladi va vaqti-vaqti bilan ferma hududiga kirish yo'llarida dezinfektsiyalash ishlari amalga oshiriladi.

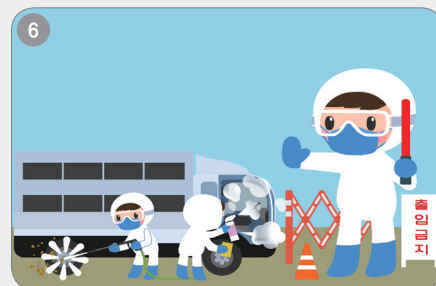
Agar fermaning atrofida to'ng'iz (uning jasad i yoki tezagi i) topilsa, bu haqida darhol atrof-muhit ni muhofaza qilish yoki kasalliklarning oldini olish tashkilotlariga xabar beriladi.

To'ng'izlar mavjud bo'lgan hududlarda yetishtirilgan (qishloq xo'jaligi maydonlarida) don va somonli mahsulotlarni ferma hududiga olib kirish mumkin emas.

Fermadan tashqarida foydalanilgan asbob-uskunalar (traktor, kultivator kabilar) ferma hududiga olib kirish mumkin emas.

Chorvalarni tashuvchi transport vositalarni ferma hududiga imkon boricha kiritmaslik lozim.

– Transport vositalarining g'ildiraklari va pastki qismlaridagi tuproq kabi organik moddalar yuqori bosimli yuvish vositasi orqali tozalanganidan so'ng, dezinfektsiyalanadi. Haydovchi o'zining esa oddiy sterilizator yordamida dezinfeksiya qilinadi.

Fermani hududi va atrofi tozalani, ish kiyimlari, bosh kiyimlar va poyabzallarni har kuni dezinfektsiyalanadi va har 2–3 kun oraliqda yuviladi.

* Chivinlar paydo bo'lishini oldini olish maqsadida fermaning atrofida illoslanishi mumkin bo'lgan hududlarda (axlat uyumlari, botqoqliklar, bulazor kabilar) doimiy ravishda dezinfektsiyalash ishlari amalga oshirilib, begona o'lardan tozalash ishlari tashkil etiladi.

Tibbiy xizmat ko'rsatishdan tashqari boshqa holatlarda ferma hududiga begona shaxslarning kirishi taqiqlanadi.

* Ovchilar va fermerlarning fermani kirishi taqiqlanadi.

* Hududga kirish va chiqishni qat'iy nazorat qilib, asosiy kirish va chiqish punktidan boshqa barcha kirish-chiqish yo'llari bexatib qo'yiladi.

Ferma xodimlari ov faoliyati yoki alpinizm bilan shug'ullanmasliklari kerak.

* Yovvoyi hayvonlar yashaydigan hududlarga, ko'maklarga yoki to'ng'izlar mavjud bo'lgan ekinzorlarga borish taqiqlanadi.

2. Ferma ichida (Tashuvchilar, Transport vositalari, Odamlar)

Fernaning ichki hududi toza saqlanib, vaqti-vaqti bilan kompost va yem-xashak saqlash omborlari, hayvonlarni transportlarga chiqarishga ko'maklashuvchi moslamalar tozalanib dezinfeksiya qilinadi

Fernaning ichida yovvoyi qushlar va parrandalar uchun yemish bo'ladigan (yem-xashak, oziq-ovqat qoldiqlari, sholi qobig'i (sheluxa), hayvonlarning ostiga to'shaladigan somon yoki poxol) vositalarni chiqarib tashlash ta'qiqlanadi.

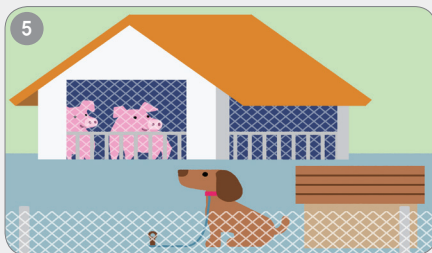

Fermada o'lik hayvon tanasi, o'lik tug'ilgan hayvon embrionlari yoki yo'ldoshlar va boshqalarni qarovsiz qoldirish yoki ularni kompost maydonchasida tashlab yuborish mumkin emas.

* Kasalliklarni oldini olish uchun chorva jasadini munosib tarzda yo'qotish vositasi yoki maxsus korxonalarining ushbu xizmatlari bilan bog'liq xizmatlardan foydalaniladi.

Ferma ichidagi drenaj yo'llari va bo'sh oraliqlarda to'rti panjaralar o'rnatilib, kompost, yem-xashak, somon (sholiqobig'i) saqlash omborxonalariga qush va parrandalarning kirishini cheklash maqsadida to'rti panjaralar o'rnatiladi.

Fermada parvarish qilinadigan hayvonlar (itlar, mushuklar va boshqalar) atrofda aylanib yurishlariga yo'l qo'ymasdan ularni fermada belgilangan joylarda bog'lab qo'yish lozim.

* Ularning fermadan chiqib ketishlariga yo'l qo'ymaslik uchun kirish-chiqish joyi nazorat qilinadi.

Fermada foydalaniladigan chorvalarni o'rish va tushirish jihozlari kabi uskunalar har kuni tozalanib, dezinfeksiya qilingan holda, maxsus omborxonalarda saqlanadi

* Omborxonalar saqlash uchun olib kirishdan oldin ularni doimiy ravishda ultrabinafsa nurlari (UV) yordamida dezinfeksiya va sterilizatsiya qilinadi

Fermaga kirish joyida sterilizatsiyalovchi kabinalar va oyoq kiyimni sterilizatsiyalovchi moslamalar o'rnatilib, hududga kirib-chiquvchi shaxslarni dezinfeksiyalagan holda ro'yxatga olinadi

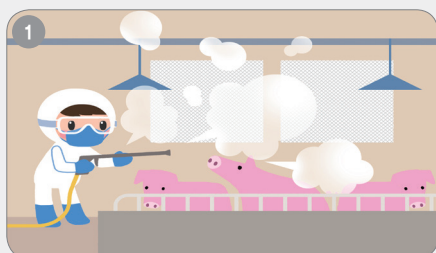

Fermaga kirish joyida dezinfeksiyalash xonalari tashkil etilib, hududga kirib-chiquvchi shaxslar yaxshilab dezinfeksiya qilinadi

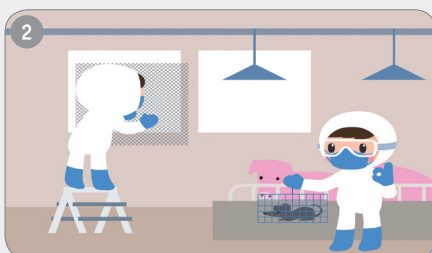
* Ferma hududiga kirib-chiquvchi shaxslarning dush qabul qilishlari, kiyim va poyabzallarini almashtirish, dezinfeksiyalashlari tashkil qilish lozim.

1588-9060
1588-4060

3. Ferma ichida (Carriers, Buyumlar, People)

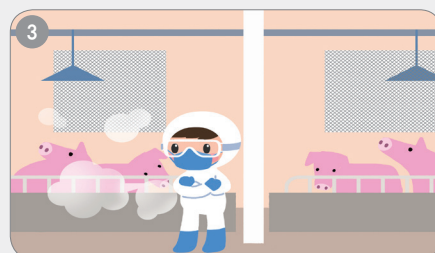

Vaqti-vaqti bilan fernaning ichki qismini tozalash va dezinfeksiyalash ishlari amalga oshiriladi.

Fermada mavjud har qanday teshiklarni to'ldirish, hasharotlar, kalamushlar va chivinlarning kirishiga to'sqinlik qiluvchi to'rti panjaralar o'rnatiladi - Hasharotlar, qushlar va hokazolarning ventilyatsiya yo'llari va tynuklar (derazalar) orqali kirishlarini oldini oluvchi maxsus hasharotlarga qarshi to'rti o'rnatiladi

* Kalamushlarni va chivinlarni yo'q qilish uchun yopishqoq qog'oz, sichon vakalamushlarga qarshi qopqonlar, zararkunandalarga qarshi lampa va boshqa vositalar (antelmintits)dan foydalaniladi.

Yangi olib kelingan cho'chqalar va chorva mollari fernaning alohida karantin maydonchasida ajratilib joylashtirilishi zarur. Ular boshqa cho'chqa fermasiga ko'chirilguncha diqqat bilan kuzatib borilishi kerak.

Cho'chqalar bilan bevosita aloqada bo'lgan buyum va vositalar (shpritslar, sun'iy urug'lantirish asboblari, arqon kabilar) vaqti-vaqti bilan tozalanishi va dezinfeksiyalanishi hamda tashqariga olinib chiqilmasdan, ichkaridagi omborxonada saqlanishi kerak.

Ferma ichkarisiga kiraverishda odamlar etiklari va kiyimlarini almashtirishlari mumkin bo'lgan maxsus xona tashkil etiladi. Tashrif buyuruvchilar ferma ichkarisiga kiraverishlarida maxsus individual kiyim va poyabzallarni kiyishlari va qo'llarini yaxshilab yuvishlari talab etiladi.

농림축산식품부

Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs

Livestock Health Control Association

가축위생방역지원본부